

Judikát NS 21 Cdo 4188/2011

Soud:	Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí:	02/20/2013
Spisová značka:	21 Cdo 4188/2011
ECLI:	ECLI:CZ:NS:2013:21.CDO.4188.2011.1
Typ rozhodnutí:	USNESENÍ
Heslo:	Doručování Pracovněprávní vztahy
Dotčené předpisy:	§ 60 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 13.09.2009 § 334 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 13.09.2009 § 334 odst. 2 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 13.09.2009 § 335 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 13.09.2009 § 334 odst. 4 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 13.09.2009 § 336 odst. 4 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 13.09.2009
Kategorie rozhodnutí:	C

21 Cdo 4188/2011

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Ljubomíra Drápala a soudců JUDr. Zdeňka Novotného a JUDr. Mojmíra Putny v právní věci žalobkyně Z. Š., zastoupené JUDr. Radko Reschem, advokátem se sídlem v Praze 4, Podolská č. 496/124, proti žalované Elite Dental Prague, s.r.o. se sídlem v Praze 2, Vodičkova č. 5/12, IČO 27907490, zastoupené JUDr. Tomášem Máchou, advokátem se sídlem v Praze 2, Blanická č. 25/922, o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 27 C 151/2009, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. června 2011 č.j. 62 Co 114/2011-94, takto:

- I. Dovolání žalobkyně se odmítá.
- II. Žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

Odůvodnění:

Dopisem ze dne 31.1.2009 žalovaná sdělila žalobkyni, že s ní okamžitě zrušuje pracovní poměr podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce. Důvod k tomuto opatření spatřovala v tom, že se žalobkyně dne 5.1.2009 dopustila "nevybíravého slovního napadení" zaměstnavatele, při kterém sdělila, že bude "činit kroky směřující k poškozování společnosti", a v "prokazatelném manku na hotovosti společnosti ve výši 120.594,- Kč, které žalobkyně dosud nevysvětlila".

Žalobkyně se žalobou podanou dne 6.4.2009 u Obvodního soudu pro Prahu 2 domáhala, aby bylo určeno, že uvedené okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné. Žalobu odůvodnila zejména tím, že žalovaná v okamžitém zrušení pracovního poměru, které převzala dne 3.2.2009, "usiluje" o rozvázání pracovního poměru "v době, kdy je prokazatelně těhotná", neboť v době okamžitého zrušení pracovního poměru byla ve 3. týdnu těhotenství, což také žalovaná sdělila přípisem ze dne 4.2.2009. Okamžité zrušení pracovního poměru je podle názoru žalobkyně neplatné také proto, že neporušila právní povinnosti způsobem zvláště hrubým, navíc důvod okamžitého zrušení pracovního poměru nebyl skutkově vymezen tak, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným důvodem.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 23.6.2010 č.j. 27 C 151/2009-62 žalobu zamítl a rozhodl, že žalované se nepřiznává náhrada nákladů

řízení. Zjistil, že okamžitě zrušení pracovního poměru bylo žalobkyni doručeno v souladu s ustanovením § 334 odst. 1 zákoníku práce do jejich vlastních rukou "kurýrní službou" provozovanou "firmou Messenger" dne 3.2.2009; i když "kurýrní služba" není provozovatelem poštovních služeb, "děje se doručování jejím prostřednictvím jako by zaměstnavatel doručoval sám". Protože se žalobkyně domáhala určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru žalobou, která došla soudu dne 6.4.2009, uplatnila neplatnost rozvázání pracovního poměru po uplynutí dvouměsíční prekluzivní lhůty uvedené v ustanovení § 72 zákoníku práce; žaloba již z tohoto důvodu musela být zamítnuta. Argument žalobkyně o tom, že "zásilka adresovaná soudu" byla předána k přepravě poskytovateli poštovních služeb dne 2.4.2009, tedy tak, aby byla "doručena soudu nejpozději v poslední den lhůty, když má být známo, že zásilky v rámci Prahy jsou doručovány do druhého dne", je podle soudu prvního stupně "s ohledem na právní úpravu bezpředmětná, a to zvláště za situace, kdy ani žalobkyně netvrdí, že by provozovatel poštovních služeb podle uzavřené poštovní smlouvy měl povinnost doručit zásilku soudu do druhého dne".

K odvolání účastníků (odvolání žalované směřovalo pouze do výroku o náhradě nákladů řízení) Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 8.6.2011 č.j. 62 Co 114/2011-94 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobkyni uložil, aby zaplatila žalované na náhradě nákladů řízení 10.440,- Kč k rukám advokáta JUDr. Tomáše Máchy; ve výroku o věci samé jej potvrdil a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 9.720,- Kč k rukám advokáta JUDr. Tomáše Máchy. Odvolací soud - také s poukazem na právní názor uvedený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14.7.2010 č.j. 21 Cdo 1350/2009 a v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15.5.1997 č.j. 16 Co 176/97 - dovodil, že žalobkyně zásilku obsahující okamžitě zrušení pracovního poměru ze dne 31.1.2009 převzala dne 3.2.2009 a že proto "případné vady při jejím doručování" tak byly "zhojeny". Protože žaloba o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru byla podána u soudu dne 6.4.2009, je správný závěr soudu prvního stupně o tom, že žaloba je opožděná a že proto musela být zamítnuta.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání. Namítá v první řadě, že okamžitě zrušení pracovního poměru převzala dne 3.2.2009 od "kurýra společnosti MESSENGER a.s." na adrese Praha 2, která nebyla adresou jejího pracoviště u žalované, "ani místem jejího, zaměstnavateli posledního známého trvalého pobytu (jejím bytem), a ani místem, kde se obvykle zdržuje či mohla být zaměstnavatelem zastížena", aniž by se žalovaná jí pokusila písemnost doručit způsobem předpokládaným ustanovením § 334 odst. 2 části první věty před středníkem zákoníku práce a aniž by z "uzavřené poštovní služby" vyplývala povinnost kurýra doručit zásilku za podmínek stanovených zákoníkem práce, a dovozuje, že okamžitě zrušení pracovního poměru jí nebylo řádně doručeno, popřípadě že "právní úkon doručování, provedený v rozporu s ustanoveními předpisů pracovního práva upravujícího institut doručování, je neplatný". Dosavadní judikatura týkající se doručování pracovníprávních písemností podle právní úpravy účinné do 31.12.2006 je podle názoru žalobkyně zastaralá a "neaplikovatelná na nové právní vztahy". Žalobkyně dále namítá, že její zástupce odeslal žalobu o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru na adresu soudu prvního stupně dne 2.4.2009 a že zásilka byla doručena "doručovací poště soudu" dne 3.4.2009. Vzhledem k tomu, že "zásilky Obvodnímu soudu pro Prahu 2 nejsou doručovány přímo, ale do poštovního boxu u jeho doručovací pošty", není podle žalobkyně "zřejmé, zda v pátek dne 3.4.2009 pověřený zaměstnanec soudu poštu převzal či nepřevzal" a zda tedy opravdu byla doručena soudu prvního stupně až v pondělí dne 6.4.2009. Přípustnost dovolání žalobkyně dovozuje z ustanovení § 237 odst.1 písm.a) občanského soudního řádu, neboť soudy při právním hodnocení věci dospěly k rozdílným závěrům, popřípadě z ustanovení § 237 odst.1 písm. c) občanského soudního řádu, neboť napadený rozsudek má po právní stránce zásadní význam, a navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů a aby věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) projednal dovolání podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů účinných do 31.12.2012 (dále jen "o.s.ř."), neboť napadený rozsudek byl vydán v době do 31.12.2012 (srov. čl. II bod 7 zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání žalobkyně proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., přezkoumal rozsudek odvolacího soudu bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.].

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. je mimo jiné založena na rozdílnosti (nesouhlasnosti) rozsudku odvolacího soudu s rozsudkem soudu prvního stupně. O nesouhlasný rozsudek jde tehdy, jestliže okolnosti významné pro rozhodnutí věci byly posouzeny oběma soudy rozdílně, takže práva a povinnosti stanovené účastníkům rozhodnutími jsou podle závěrů těchto rozsudků odlišná. Odlišností nelze ovšem rozumět rozdílné právní posouzení, nemělo-li vliv na obsah práv a povinností účastníků, ale jen takový závěr, který rozdílně konstituuje nebo deklaruje práva a povinnosti v právních vztazích účastníků. Okolnost, zda dovolací soud rozhodl podle ustanovení § 219 o.s.ř. nebo podle ustanovení § 219a o.s.ř. anebo zda postupoval podle ustanovení § 220 o.s.ř. a jak z tohoto pohledu formuloval výrok svého rozsudku, není sama o sobě významná; pro posouzení přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. je podstatné porovnání obsahu obou rozsudků.

V posuzovaném případě dovolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a při posouzení opodstatnění žalobkyní požadovaného určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru dovolací soud dospěl, byť nikoliv ze zcela stejných právních důvodů, ke shodnému závěru jako soud prvního stupně, že žaloba byla podána po uplynutí prekluzivní lhůty uvedené v ustanovení § 72 zákoníku práce. Vzhledem k tomu, že oba soudy při tomto vymezení práv a povinností účastnic dospěly ke shodným závěrům, představuje rozsudek odvolacího soudu z hlediska přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. potvrzující rozsudek.

Dovolání žalobkyně není v projednávané věci přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř., a to již z toho důvodu, že ve věci nebylo soudem prvního stupně vydáno rozhodnutí ve věci samé, které by bylo odvolacím soudem zrušeno. Dovolání žalobkyně proti rozsudku odvolacího soudu proto může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží (§ 237 odst. 3 o.s.ř.).

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

Projednávanou věc je třeba posuzovat i v současné době - vzhledem k tomu, že se žalobkyně domáhá neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru doručené žalobkyni dne 3.2.2009 - podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. 585/2006 Sb., č. 181/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb. a č. 362/2007 Sb., nálezů Ústavního soudu č. 116/2008 Sb. a zákonů č. 121/2008 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 294/2008 Sb., č. 305/2008 Sb. a č. 382/2008 Sb., tedy podle zákoníku práce ve znění účinném do 13.9.2009 (dále jen "zák. práce").

Okamžité zrušení pracovního poměru musí zaměstnavatel i zaměstnanec provést písemně, musí v něm skutkově vymezit jeho důvod tak, aby jej nebylo možno zaměnit s jiným, a musí je ve stanovené době doručit druhému účastníku, jinak je neplatné; uvedený důvod nesmí být dodatečně měněn (§ 60 zák. práce).

Písemnosti zaměstnavatele týkající se zániku pracovního poměru musí být doručeny zaměstnanci do vlastních rukou (srov. § 334 odst. 1 zák. práce). Písemnosti doručuje zaměstnavatel zaměstnanci do vlastních rukou na pracovišti, v jeho bytě nebo kdekoliv bude zastížen anebo prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací; není-li to možné, lze písemnost doručit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (srov. § 334 odst. 2 zák. práce).

Prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací může zaměstnavatel písemnost doručit výlučně tehdy, jestliže zaměstnanec s tímto způsobem doručování vyslovil písemný souhlas a poskytl zaměstnavateli elektronickou adresu pro doručování (§ 335 odst. 1 zák. práce).

Písemnost, kterou doručuje zaměstnavatel prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, zasílá zaměstnavatel na poslední adresu zaměstnance, která je mu známa; písemnost může být doručena také tomu, koho zaměstnanec k přijetí písemnosti určil na základě písemné plné moci s úředně ověřeným podpisem zaměstnance (srov. § 336 odst. 1 zák. práce). Při doručování písemnosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb zaměstnavatel vybere takovou poštovní službu, aby z uzavřené poštovní služby vyplývala povinnost doručit poštovní zásilku obsahující písemnost za podmínek stanovených zákoníkem práce (srov. § 334 odst. 4 zák. práce). Doručení písemnosti zaměstnavatele doručované prostřednictvím provozovatele poštovních služeb musí být doloženo písemným záznamem o doručení (§ 336 odst. 2 zák. práce). Povinnost zaměstnavatele doručit písemnost je splněna, jakmile zaměstnanec písemnost převezme (§ 336 odst. 4 věta první zák. práce).

Neplatnost rozvázání pracovního poměru okamžitým zrušením může jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním (§ 72 zák. práce).

Z výše uvedeného v první řadě vyplývá, že okamžité zrušení pracovního poměru dané zaměstnavatelem (stejně jako další písemnosti zaměstnavatele týkající zániku pracovního poměru) musí být zaměstnanci doručeny do jeho vlastních rukou. Doručení písemnosti do vlastních rukou zaměstnance může provést buď sám zaměstnavatel nebo k němu může použít sítě nebo služby elektronických komunikací (jsou-li splněny podmínky uvedené v ustanovení § 335 odst. 1 zák. práce) nebo je zaměstnavatel může učinit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Při výběru způsobu doručení do vlastních rukou zaměstnavatel nepostupuje podle vlastní úvahy; k doručení prostřednictvím držitele poštovní licence smí přistoupit, jen není-li možné, aby písemnost doručil zaměstnanci sám na pracovišti, v jeho bytě nebo kdekoliv bude zastížen, popřípadě aby mu písemnost doručil prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací.

V projednávané věci žalovaná přistoupila k doručení svého okamžitého zrušení pracovního poměru žalobkyni prostřednictvím obchodní společnosti MESSENGER a.s. se sídlem v Praze 5 - Smíchově, Libínská č. 3127/1, IČO 27575896, která má v předmětu podnikání (od 17.10.2006) "provozování poštovních a zahraničních poštovních služeb" a která je tedy provozovatelem poštovních služeb [srov. § 2 písm. c) zákona č. 29/2000 Sb. (ve znění pozdějších předpisů)], na adresu Praha 2 (tj. na adresu žalobkyně, která jí "byla známa", přičemž je nerozhodné, zda se o této adrese dozvěděla od žalobkyně nebo jinak), aniž by bylo zjištěno (a žalovanou tvrzeno), že by tu byly (v době odevzdání zásilky k doručení) okolnosti, pro které by žalovaná nemohla provést doručení sama. Protože okamžité zrušení pracovního poměru lze zaměstnanci doručit prostřednictvím provozovatele poštovních služeb jen tehdy, není-li doručení možné provést samotným zaměstnavatelem na pracovišti zaměstnance, v jeho bydlišti nebo kdekoliv bude zastížen, popřípadě prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací (jsou-li splněny předpoklady uvedené v ustanovení § 335 odst. 1 zák. práce), nemá právní účinky takové doručení písemnosti zaměstnanci, k němuž zaměstnavatel přistoupil prostřednictvím provozovatele poštovních služeb v rozporu s ustanovením § 334 odst. 2 zák. práce; to neplatí jen tehdy, jestliže zaměstnanec (oprávněný příjemce) písemnost skutečně převzal, neboť za

této situace se pochybení ve způsobu doručení (s ohledem na to, že se písemnost dostala k zaměstnanci) stává obsoletním (překonaným, nemajícím nadále žádný právní význam). Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že je i nadále použitelný právní názor, vyslovený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14.7.2010 sp. zn. 21 Cdo 1350/2009, který byl uveřejněn pod č. 36 v časopise Soudní judikatura, roč. 2011); i když byl vysloven ve vztahu k právní úpravě obsažené v zákoně č. 65/1965 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), šlo o právní úpravu (v rozhodných hlediscích) obsahově obdobnou právní úpravě uvedené v nynějším zákoníku práce.

Opodstatněná není ani námitka žalobkyně, že by žaloba o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru došla soudu dříve než dne 6.4.2009. Nic takového nebylo v řízení prokázáno a okolnost, kdy zásilka se žalobou byla doručena "doručovací poště soudu", nic nevypovídá o tom, kdy takové podání došlo (bylo "poštou" odevzdáno) soudu (a že by to bylo dříve než dne 6.4.2009, jak je vyznačeno ve spise).

Protože dovolání žalobkyně není přípustné ani podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř., Nejvyšší soud České republiky je podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první a § 218 písm. c) o.s.ř. odmítl.

O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první, § 224 odst. 1 a § 151 odst.1 části věty před středníkem o.s.ř., neboť žalobkyně s ohledem na výsledek řízení na náhradu svých nákladů nemá právo a žalované v dovolacím řízení žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 20. února 2013

JUDr. Ljubomír Drápal, v. r.

předseda senátu

www.nsoud.cz